

Bijlage: Uitvoeringsvoorwaarden voor onderhoud van gemeentelijke monumenten in Wijk bij Duurstede

0.0 Algemeen

- 0.1 Alle te vervangen onderdelen of constructies dienen overeenkomstig bestaande, historisch juiste vormgeving en detaillering te worden uitgevoerd.
- 0.2 Alle te vervangen onderdelen of constructies dienen met historisch juiste materialen te worden vervaardigd en afgewerkt.
- 0.3 Toe te voegen elementen ten behoeve van geriefs- of functieverbetering dienen op een zodanige wijze te worden ingepast dat dit geen versturende of nadelige consequenties geeft voor de historische vormgeving of detaillering (bijv. isolatie t.b.v. warmte en geluid, beschermende beglazing, ventilatie etc.).
- 0.4 Alle bij de voorbereiding, planvorming, uitvoering en controle van onderhouds- en restauratiewerkzaamheden betrokken partijen (eigenaar, architecten, opzichters, aannemers, uitvoerders, onderaannemers, ambtenaren bouw- en woningtoezicht etc.) dienen, voordat met de werkzaamheden een aanvang wordt gemaakt, van deze uitvoeringsvoorschriften op de hoogte te worden gebracht.
- 0.5 Het verdient aanbeveling bij de aanwezigheid van waardevolle muurplanten of andere begroeiing contact op te nemen met de afdeling Beheer van de gemeente Wijk bij Duurstede.
- 0.6 De datum van aanvang van de werkzaamheden dient minimaal twee weken van tevoren schriftelijk aan de medewerker belast met monumentenzaken binnen de cluster Bouwen, Wonen en Leefomgeving van de afdeling Dienstverlening, te worden gemeld.
- 0.7 De eventueel benodigde werk- en detailtekeningen dienen eveneens minimaal twee weken voor aanvang van het werk in het bezit te zijn van de medewerker belast met monumentenzaken binnen de cluster Bouwen, Wonen en Leefomgeving van de afdeling Dienstverlening.
- 0.8 Bij de afrekening van subsidieaanvragen dienen de verschillende posten en werkzaamheden duidelijk te worden gespecificeerd.
- 0.9 Niets mag zonder schriftelijke toestemming van de gemeente aan het beschermde monument worden gewijzigd of afgebroken. Ook voor het aanbrengen van rolluiken, zonwering en reclameborden dient een wijzigingsvergunning aangevraagd te worden.
- 0.10 Afwijken van de uitvoeringsvoorwaarden is alleen mogelijk indien schriftelijke toestemming van de gemeente is verkregen.

1.0 Metselwerk, voegwerk en pleisterwerk

- 1.1 Gevelreiniging is niet toegestaan. Onder gevelreiniging wordt onder meer verstaan: stralen met grit, zand en water en het reinigen met behulp van chemische middelen.
- 1.2 Het hydrofoberen en impregneren van gevels is niet toegestaan.
- 1.3 Het toepassen van steenverstevigers is niet toegestaan.
- 1.4 Het inboeten van het metselwerk dient met bijpassende steen te geschieden, lettend op kleur, hardheid en afmeting. Inboetwerk dient in het bestaande metselverband te worden uitgevoerd.
- 1.5 Nieuw voegwerk dient in samenstelling, kleur en uitvoering overeen te komen met het bestaande, historische voegwerk.
- 1.5.1 Ter hoogte van het maaiveld dient het voegwerk tot ten minste 300 mm beneden het maaiveld te worden nagezien, hersteld of vernieuwd.

- 1.5.2 De voegen dienen in verband met een goede hechting van de voegspecie zodanig te worden uitgehakt dat de voeg voldoende massa heeft. Als richtlijn kan worden aangehouden een verhouding van voegdikte staat tot voegdiepte als 1 staat tot 2.
- 1.5.3 Het uithakken van voegen dient met de hand, of indien pneumatisch, met een fijne beitel te geschieden. Het uitslijpen van de voegen is in verband met mogelijke beschadiging van de steen slechts toegestaan met gebruikmaking van een zo klein mogelijke slijptol, voorzien van een afzuiging.
- 1.5.4 Bij uithakken van bestaand voegwerk mogen smalle stootvoegen niet worden verbreed; het zogenaamd ophakken van stootvoegen is niet toegestaan.
- 1.5.5 Een monster van het nieuwe voegwerk dient voorafgaand aan het integraal uithakken van de gevel(s) ter goedkeuring te worden gemeld bij de medewerker belast met monumentenzaken binnen de cluster Bouwen, Wonen en Leefomgeving van de afdeling Dienstverlening.
- 1.5.6 De samenstelling van het voegwerk dient aan de hardheid van de steen te zijn aangepast.
- 1.6 Nieuw pleisterwerk dient in samenstelling, kleur en uitvoering overeen te komen met het bestaande, historische pleisterwerk.
 - 1.6.1 Het pleisterwerk dient ter hoogte van het maaiveld tot ten minste 300 mm beneden het maaiveld te worden nagezien, hersteld of vernieuwd.
 - 1.6.2 De samenstelling van het pleisterwerk dient aan de hardheid van de onderliggende steen te zijn aangepast.

2.0 Timmerwerk

- 2.1 De te vervangen houten onderdelen dienen op historisch verantwoorde wijze te worden uitgevoerd, waarbij de bestaande detaillering en vormgeving, indien historisch, als uitgangspunt dient.
- 2.2 De te vervangen houten onderdelen moeten dezelfde zwaarte en profilering krijgen als de bestaande.
- 2.3 Het houtwerk dat in aanraking komt met metselwerk dient voldoende geconserveerd te worden.
- 2.4 De toe te passen houtsoorten dienen overeenkomstig het bestaande werk te zijn, of van gelijkwaardige kwaliteit. Indien de toepassing aanwijsbaar het gebruik van tropische hardhoutsoorten vereist, dienen deze een FSC keurmerk te hebben.
- 2.5 Toepassing van kunststof, kunststof verlijmden vezelplaten en hiermee vergelijkbare plaatmaterialen ten behoeve van herstel van dakgoten, windveren, dekplanken, gevel- en dakbeschietingen is niet toegestaan.
- 2.6 Gaten in houten gootbodems ten behoeve van zinken of koperen gootbekleding dienen 5 mm wijder dan de betreffende tapeinden te zijn.
- 2.7 De te vervangen houten ornamenten aan de buitenzijde van een monument mogen slechts met vergunning of na schriftelijke toestemming van de gemeente in kunststof nagegoten worden.

3.0 Schilderwerk

- 3.1 Nieuw schilderwerk dient ten aanzien van systeem, kleur en uitvoering overeen te komen met het bestaande, historische schilderwerk.
- 3.2 Het schilderwerk dient overeenkomstig het gestelde in het basisverfbestek (onderhoud en nieuwbouw) te worden uitgevoerd. De uitvoering dient in de traditionele lakverfsystemen te worden aangebracht.

- 3.3 De kleuren van het schilderwerk kunnen nader bepaald worden in het werk en dienen ter plaatse aan de medewerker, belast met monumentenzaken binnen de cluster Bouwen, Wonen en Leefomgeving van de afdeling Dienstverlening, ter goedkeuring te worden voorgesteld.
- 3.4 Het is niet toegestaan schilderwerk uit te voeren in de periode eind oktober tot eind maart, dit in verband met de overwegend heersende weersomstandigheden. In deze periode mag het houtwerk wel in de grondverf worden gezet.
- 3.5 Het verwijderen van oude verflagen mag niet door middel van afbranden geschieden (krachtens het Brandveiligheidsbesluit bijzondere gebouwen). Het verwijderen van oude verflagen door middel van hete lucht (föhnen) is wel toegestaan.
- 3.6 Het schilderen van pleisterwerk of natuursteen dient uitsluitend met een glad opdrogende verf te geschieden. In verband met de waterhuishouding in de constructie dient het verfsysteem aan het over te schilderen type pleisterwerk of natuursteen te worden aangepast.
- 3.7 Naden en kieren in geveltimmerwerk mogen opgevuld en strak worden afgewerkt met een 2-componenten vulmiddel en/of flexibele epoxy. Naden tussen kozijnen en metselwerk of tussen kozijnen en natuursteen mogen niet worden afgedicht met behulp van PUR-schuim en/of kit.

4.0 Zinkwerk, koperwerk en loodwerk

- 4.1 Het zinkwerk dient in de dikte 1,1 mm (STZ16) te worden uitgevoerd. Indien nodig, in verband met de lengte, dient het zink in de bakgoten van een broek- of rekstuk te worden voorzien.
 - 4.1.1 Het zink in de kilgoten dient in meterstukken, aan de bovenzijde vernageld en aan de zijkanten voorzien van een felsnaad te worden uitgevoerd.
 - 4.1.2 Nieuw zinkwerk mag niet aan oud zink worden gesoldeerd.
 - 4.1.3 De hemelwaterafvoeren in zink dienen in de dikte 0,8 mm (STZ 14), met opgesoldeerde wrongen, opgehangen aan beugels en vrij van de muur te worden uitgevoerd.
- 4.2 Tapeinden van zinken, koperen en loden goten dienen 100 mm langer dan de dikte van het totale houtpakket van de bakgoot ter plaatse te zijn.
- 4.3 De hemelwaterafvoeren dienen in zink, koper of lood te worden uitgevoerd. Toepassing van PVC is niet toegestaan, met uitzondering van ondergrondse aansluitingen op het riool. Waar nodig is de toepassing van gietijzeren of gietstalen ondereinde toegestaan.
- 4.4 Sprongen of verzetten in hemelwaterafvoeren dienen bij voorkeur door middel van gesoldeerde valse verstekken te worden geformeerd.
- 4.5 Koperen goten dienen in een dikte van 0,8 -1,0 mm uitgevoerd te worden, in zo lang mogelijke lengtes. Bij lengten boven 8,00 m¹ moet een broek- of expansiestuk toegepast worden.
 - 4.5.1 De achteropstand dient voorzien te worden van een enkele fels van 15 mm en 30 mm hoger te zijn dan de vooropstand.
 - 4.5.2 Koperen goten dienen los gelegd te worden en vastgezet met klangen dik 1,5 mm.
 - 4.5.3 De hemelwaterafvoeren in koper kunnen gefelst, gesoldeerd of gelast zijn en dienen tenminste 0,7 mm dik te zijn. De bevestiging kan geschieden m.b.v. manchetten of scharnierbeugels, waarnodig worden opgesoldeerde neusjes, of dubbele band toegepast.

- 4.6 Het loodwerk dient in minimaal 20 kg/m² (NHL 20), uitsluitend met koper vernageld te worden uitgevoerd. Het gebruik van gegalvaniseerde nagels is niet toegestaan.
- 4.6.1 Het loodwerk dient ter plaatse van muuraansluitingen door middel van loodproppen in voldoende diep uitgehakte of uitgeslepen voegen (30 mm diep) te worden vastgezet en daarna te worden afgevoegd.
- 4.6.2 Alle aansluitingen op schoorstenen e.d. dienen door middel van muurlood en loketten te worden uitgevoerd in lood zwaar 20 kg/m² (NHL20) en met loodproppen in voldoende diep uitgehakte of uitgeslepen voegen (30 mm) te worden vastgezet en daarna te worden afgevoegd.
- 4.6.3 Het lood op hoekkepers en nokken dient in minimaal 25 kg/m² (NHL 25), in meterstukken met gefelste naden te worden uitgevoerd. Op ieder felsnaad dient een klang ter bevestiging te worden aangebracht. Ieder stuk lood dient slechts in het midden te worden vernageld met koperen nagels. Eventueel zichtbare koperen nagels dienen met trotseerloodjes te worden afgedekt.
- 4.7 Bevestiging van lood-, koper-, en zinkbekleding dient zodanig te geschieden dat het materiaal volledig vrij kan werken.
- 4.8 Het verdient aanbeveling om de bovenzijde van horizontale delen waarin kopshout en/of verticale verbindingsnaden aanwezig zijn, o.a. bij vensterblinden, luiken, opgeklampte deuren, af te dekken met lood, zink of koper.

5.0 Dakdekkerswerk

- 5.1 Dakpannen: Bij inboeten en vernieuwen van panbedekking dienen nieuw aan te brengen pannen in vorm, type en kleur overeen te komen met de oorspronkelijke historische pannen.
 - 5.1.1 Toepassing van betonpannen is niet toegestaan. Het dak dient met keramische dakpannen te worden gelegd. Bij het gebruik van Oud Hollandse pannen dient een dampdoorlatende folie als onderbedekking toegepast te worden. De folie dient bij dakdoorbrekingen en opgaand muurwerk voldoende te worden opgezet. Bij voorkeur dienen oude (gebruikte) pannen in plaats van nieuw gebakken pannen te worden toegepast.
 - 5.1.2 Alle aan te brengen keramische dakpannen dienen met de bij de pansoort behorende hulpstukken te worden toegepast.
 - 5.1.3 De nok- en hoekkepervorsten dienen met behulp van een gewapende kalkspecie te worden aangebracht. De mortel kan, indien nodig, iets worden bijgekleurd.
 - 5.1.4 De eventueel toe te passen panhaken en -klemmen dienen in roestvast staal te zijn uitgevoerd. Bij Oud Hollandse pannen kunnen gegalvaniseerde panklemmen worden toegepast.
- 5.2 Leien: Bij inboeten en vernieuwen van leibedekking dienen de nieuw aan te brengen leien in kleur, afmeting en vorm, alsmede de wijze waarop het dak wordt gedekt, overeen te komen met de bestaande, historische leidekking.
 - 5.2.1 De leien mogen uitsluitend met koper worden vernageld of met roestvast stalen leihaken (kwaliteit 316) bevestigd.
 - 5.2.2 De levering van leien dient te geschieden onder verlening van een bewijs van herkomst en garantie van kwaliteit en dikte, af te geven door de groeve.
 - 5.2.3 De toe te passen leien moeten vrij zijn van breuk, insluitingen, schadelijke verbindingen zoals kalk, ijzer, zwavel en bitumineuze verbindingen.
- 5.3 Riet: De werkzaamheden dienen conform de richtlijnen van de Vereniging Stichting Vakfederatie van Rietdekkers te worden uitgevoerd. Het toepassen van een schroefdak of onderschoten rietdak is in principe toegestaan.

- 5.3.1 Het rietdekkerswerk dient bij voorkeur met inlands riet te worden uitgevoerd.
- 5.3.2 Het rietwerk dient met eenjarig riet met een frisgele kleur en een sterke, harde dikwandige stengel te worden uitgevoerd. De in de bossen aanwezige duilen of doelen dienen zoveel mogelijk te worden verwijderd.
- 5.3.3 Bij het dekken van het riet dient gebruik gemaakt te worden van spandraad nr. 6 in roestvast staal of dubbel gegalvaniseerd (binddraad nr. 18 in roestvast staal). Gegalvaniseerde draad hiervoor is niet toegestaan. Traditionele bindmethoden met wilgentenen zijn tevens toegestaan.
- 5.3.4 Voor zover herstelwerk aan de dakconstructie plaatsvindt, waar rondhout zit of heeft gezeten, moet ook weer rondhout worden toegepast. Doorsneden in het algemeen 100 mm, h.o.h. 750 mm.
- 5.3.5 Bij killen mogen geen zinken goten worden toegepast, doch het riet moet steeds in de killen worden doorgedekt.
- 5.3.6 Rietvorsten dienen in een kalkspecie te worden gelegd. De wijze van nokafwerking dient in materiaal, vorm en kleur overeen te komen met de oorspronkelijke en historische nokafwerking.

6.0 Natuursteen

- 6.1 Het toe te passen natuursteen dient op ambachtelijke wijze door middel van hakken, frijnen e.d. te zijn bewerkt.
- 6.2 De te vervangen natuursteen onderdelen of constructies dienen overeenkomstig de bestaande historisch detaillering te worden uitgevoerd.
- 6.3 De te vervangen onderdelen dienen in eenzelfde of gelijkwaardige soort natuursteen als de bestaande uitgevoerd te worden. Voor zandsteen kan een vervangende soort toegepast worden, nadat hiervoor een positief advies door de gemeente is uitgebracht.
- 6.4 Natuursteenreiniging is in beginsel niet toegestaan. Natuursteenreiniging zal pas overwogen kunnen worden nadat eerst door een onafhankelijk deskundig bureau een kwaliteitsrapport (conditieomschrijving) is opgesteld met daaraan gekoppeld een advies voor reiniging. De oppervlakte van het natuursteen mag in geen geval beschadigd worden.
- 6.5 Het impregneren en toepassen van steenverstevigingsmiddelen ten behoeve van gevels, gevelelementen en ornamenten is niet toegestaan.
- 6.6 De te vervangen natuursteenornamenten aan de buitenzijde van een monument mogen slechts met vergunning of na schriftelijke toestemming van de gemeente in kunststof nagegoten worden.

7.0 Diversen

- 7.1 Glaswerk in enkel glas dient in stopverf gezet en in principe zonder gebruikmaking van glaslatten te worden uitgevoerd. Glaslatten mogen slechts worden toegepast in situaties waar dit historisch juist is. Ten aanzien van de detaillering van glaslatten wordt verwezen naar de uitvoeringsvoorwaarden 2.1 en 2.2. Onder voorwaarden en na goedkeuring van detailtekeningen en materialen kan isolatieglas en/of voorzetbeglazing toegestaan worden.
- 7.2 Het plaatsen van aluminium roosters en suskasten in glasvlakken is niet toegestaan. Het gebruik van gleufroosters in raamhout en muurdempers in gevels is wel toegestaan, mits de roosters geschilderd worden.
- 7.3 Bij onderhoud of herstel van smeedijzeren onderdelen zoals tuinhekken, gevelankers en ander siersmeedwerk dient al het ijzerwerk volledig van de oude verflagen en roest te worden ontdaan.

- 7.4 Bij het demonteren van tuinhekken dienen de hoofdstaanders te blijven staan in de voetsmuur. Afslipen en later weer aanslijpen van deze hoofdstaanders is in principe niet toegestaan.
- 7.5 Het hang- en sluitwerk van ramen, deuren en luiken dient overeenkomstig de bestaande (oorspronkelijke) modellen te worden uitgevoerd.
- 7.6 De bestrijding van schimmels, zwammen en/of insecten in hout(constructies) dient conform de norm NEN 3252 te worden uitgevoerd door een daarvoor gespecialiseerd en gecertificeerd bedrijf. Alvorens tot bestrijding wordt overgegaan, moeten eerst de ruimte en de constructies goed stofvrij worden gemaakt.
- 7.6.1 Bij toepassing van injectoren ter bestrijding van houtaantasters dient vooraf op tekening het aantal en de plaats van de injectoren te worden aangegeven.
- 7.5.1 Het uitvoerend bedrijf moet na uitvoering van de bestrijding een schriftelijke garantie van ten minste vijf jaar afgeven.
- 7.5.3 Van het uitvoerend bedrijf dient te worden verlangd dat deze bij de toegang tot de behandelde ruimten of kappen een plaat bevestigt met daarop de datum van de bespuiting, het toegepaste middel, de garantietermijn en de naam van het bedrijf dat de bestrijding heeft uitgevoerd.